RATNE AKCIJE **Peti korpus Armije BiH bio je saveznik Hrvatske vojske**

„Oluja“ je omogućila deblokadu „bihaćkog džepa“

Značaj Petog korpusa na ovim prostorima još nije ni izdaleka dovoljno istražen i valoriziran ● Kako je poražena vojska tzv. SAO Krajine

Mirsad Selmanović, ratni načelnik Štaba Petog korpusa Armije BiH, jedan je od pouzdanih svjedoka ratnih događaja u „bihaćkom džepu“ tokom tri i po godine opsade.

Rat je završio u činu brigadira. Selmanović je učesnik i odličan poznavalac borbenih sadjejstava jedinica Petog korpusa Armije BiH sa jedinicama Hrvatske vojske u vojno-redarstvenoj operaciji „Oluja“ koja je počela 4. avgusta 1995. godine.

Oslabljena moć

Selmanović ističe da je prije „Oluje“ vojska tzv. SAO Krajine izvršila napad na linije koje je držao Peti korpus sa najjačim svojim snagama na potezu Ličko Petrovo Selo - Johovica, 20 kilometara od Bihaća, uz opsežno korištenje vojne tehnike i ubojnih sredstava.

- Ovu operaciju karakteriše prevelika upotreba artiljerije svih kalibara uz učešće oko 15.000 vojnika. Tu njihovu operaciju u sedmodnevnom intenzivnom trajanju mi smo zvali „Spržena zemlja“, a oni su je izveli pod nazivom „Mač“. Cilj „Spržene zemlje“ bio je zauzimanje Cazina. Mi smo se odbranili, nanijeli im gubitke u ljudima i vojnom materijalu, a zarobili smo, između ostalog, i tenk M-84. Težište napada bio je njihov specijalni korpus na čelu sa komandantom Miloradom Stuparom čije smo vojnike mogli gledati na vojnoj paradi u Slunju sa paravojnim jedinicama Fikreta Abdića - priča Selmanović.

On napominje da je u knjizi generala Milisava Sekulića „Knin je pao u Beogradu“ visoki oficir komande vojske tzv. SAO Krajine izjavio da je ta vojska upletena u bespotrebne borbe sa Petim korpusom Armije BiH i da je tu oslabila svoju udarnu moć i, praktično, omogućila brzo i efikasno izvođenje „Oluje“.

- Tada smo već znali da neće više biti snažnih napada niti borbenih djelovanja na prostor „bihaćkog džepa“ ni sa jedne strane, jer se više nisu imali čime boriti. Mi smo naše jedinice odmorili, sredili i pripremili za odlučujuće završne ratne operacije - nastavlja Selmanović.

Selmanović: Nosili se s daleko brojnijim neprijateljem

U sadjejstvu sa Hrvatskom vojskom 502. brigada Petog korpusa bila je na pravcu Izačić - Ličko Petrovo Selo, a odatle je napad išao u dva pravca - prema Rakovici i Proboju i Plitvičkim jezerima. U Ličkom Petrovom Selu priključio se i dio prištapskih jedinica Petog korpusa, dok je 501. brigada izvodila borbena djelovanja prema Lapcu i preko planine Plješivice ušla u Korenicu.

Preko Plaškog i Rakovice napadala je Prva gardijska brigada Hrvatske vojske i borci Petog korpusa i hrvatske jedinice imale su praktično prvi „dodir“ u Rakovici.

- Front prema Velikoj Kladuši bio je na potezu Johovica - Pećigrad - Velika Kladuša. U Velikoj Kladuši su bile formacije Fikreta Abdića i na tom pravcu su djelovale 506., 510. i 517. brigada. Na bužimskom ratištu naše jedinice su bile na Ćorkovači, odnosno na granici sa Hrvatskom. Za to vrijeme, što je interesantno, jedinice Vojske RS nisu uopće bile borbeno aktivne i ničim nisu pomagale vojsci tzv. SAO Krajine.

Iz Glavnog stožera HV u Zagrebu preko našeg vojnog atašea Zijada Poprženovića dobijali smo depeše - zahtjeve da djelujemo prema Bosanskom Novom, jer je u tom trenutku HV imala značajne gubitke kod Petrinje zbog žestokog otpora vojske tzv. SAO Krajine. Angažirali smo dva bataljona iz 505. i 511. brigade u rejonu Ćorkovače. U jednom od tih borbenih djelovanja 5. avgusta 1995. godine poginuo je komandant 505. brigade brigadir Izet Nanić, koji je posthumno proglašen generalom Armije BiH - prisjeća se Mirsad Selmanović.

On podsjeća i na zaboravljenu veliku nesreću kada je u miniranom skladištu vojske tzv. SAO Krajine u Priboju, duboko u hrvatskoj teritoriji, živote izgubilo 17 boraca.

Prema mišljenju Selmanovića, značaj Petog korpusa na ovim prostorima kako za stanovništvo u opkoljenom „bihaćkom džepu“ tako i za Republiku Hrvatsku još nije ni izdaleka dovoljno istražen i valoriziran.

- Zamislite samo da je „proradio“ voz Beograd - Knin!? Pitanje je kako bi se u dužem periodu rata uopće izvodila borbena djelovanja na ovom prostoru i da li bi bilo moguće stvoriti sve, maltene, idealne preduvjete za izvođenje operacije „Oluja“. I kako bi se to, u krajnjem slučaju, odrazilo i na konačno državno i teritorijalno ustrojstvo BiH!? - pita Selmanović i napominje da je Peti korpus „na sebi“ držao dijelove pet korpusa, plus paravojsku Fikreta Abdića, i uprkos tome opstao kao jedinica visokih borbenih kvaliteta.

Grafika koja pokazuje prodor Hrvatske vojske prema okupiranoj teritoriji (Jutarnji. hr)

Susret u Tržačkoj Rašteli

Što se tiče dobro poznatog zvaničnog susreta dviju savezničkih vojski, Hrvatska vojska tražila je da taj susret bude u Tržačkoj Rašteli, na graničnoj liniji, i taj susret je 6. avgusta 1995. godine upriličen pred kamerama i zabilježen kao oficijelni susret. Bilo je to trećeg dana hrvatske vojne akcije „Oluja“.

Spriječena tragedija

Nekadašnji visoki oficir Armije BiH kaže da „bihaćki džep“ nije oslobođen operacijom „Oluja“, kako se tumači, piše i govori.

- Mi smo bili slobodni, ali u okruženju. Tačna formulacija bi bila da je „Oluja“ omogućila deblokadu „bihaćkog džepa“ nakon tri i po godine, što nam je omogućilo nesmetano snabdijevanje. Značaj „Oluje“ u tom smislu je neupitan, kao što je neupitno da je Peti korpus bio saveznička vojska u ovoj velikoj vojnoj operaciji Hrvatske vojske. Peti korpus se tri i po godine muški borio i nosio sa daleko brojnijim neprijateljem i spriječio tragičnu neminovnost u slučaju pada „bihaćkog džepa“ - da na zapadnom kraju Bosne i Hercegovine imamo još jednu, „krajišku Srebrenicu“ - zaključuje Selmanović.

M. DEDIĆ

Policajci na granici

U akcijama jedinica Petog korpusa zarobljene su velike količine borbene tehnike, ubojnih sredstava, intendantske opreme, vozila što nam je dalo mogućnost da se kompletiramo i ojačamo snage Petog korpusa i praktično pripremimo za operaciju „Sana“ i oslobađanje gradova Bosanskog Petrovca, Ključa i Sanskog Mosta.

Padom fronta prema tzv. SAO Krajini i Fikretovoj vojsci oslobođene su tri brigade za daljnje operacije u unutrašnjosti BiH. Na granici prema Republici Hrvatskoj ostale su samo policijske snage.

Bijeg Legije i Kopca

- Zarobili smo i dosta vojnika vojske tzv. SAO Krajine, koji su poslije razmijenjeni, ali na jedan detalj ću podsjetiti. Kada smo pobjednički ulazili u Veliku Kladušu pukovnik Božović zvani Kobac i Miroslav Ulemek Legija malo ranije su pobjegli ispred naših momaka. Njih je Fikret Abdić angažirao da ojačaju njegovu vojsku. Ustvari, ti dani su označili i konačni slom Fikretove paravojske. Znajući koje su zlo nanijeli Petom korpusu, vojska tzv. SAO Krajine se tek po našem ulasku u Veliku Kladušu na Petrovoj gori predala Hrvatskoj vojsci. Valjda su se plašili da nam ne padnu u ruke, bojeći se odmazde. Ali, mi nismo takva vojska i takvi ljudi - kaže Selmanović.